

Михайло Антонович Сухорольський — вчений, математик, механік, педагог

23 лютого 2016 року на 73 році раптово обірвалося життя відомого вченого, доктора фізико-математичних наук, професора, провідного спеціаліста у галузі механіки твердого деформівного тіла Сухорольського Михайла Антоновича. Він народився 10.11.1943 р. у с. Скородинці Чортківського району Тернопільської області. Упродовж 1962-1970 років навчався на механіко-математичному факультеті Львівського державного університету ім. І. Франка з перервою для служби в армії (1962-1965 роки). У 70-73-тх роках працював інженером і старшим інженером Львівського ГСПКТБ з конструювання машин для хімічного захисту рослин. У 1974 р. став м. н. с. Львівського філіалу математичної фізики Інституту

математики АН УРСР, брав активну участь у розробці держбюджетної тематики, зокрема теми «Розробка методів розрахунку міцності тонкостінних елементів конструкцій із армованих композиційних матеріалів». Одночасно навчався в аспірантурі й активно працював над кандидатською дисертацією «Контактні задачі для трансверсальноізотропних циліндричних оболонок», яку захистив у 1977 р. З вересня 1977 р. до останніх днів працював у Національному університеті «Львівська політехніка» на посадах старшого викладача (1977-1982), доцента (1982-2004), професора (2004-2016) кафедри вищої математики.

За результатами кандидатської дисертації у співавторстві з науковим керівником професором Б. Л. Пелехом опублікував у 1980 році наукову монографію «Контактные задачи теории упругих анизотропных оболочек», яка і на сьогодні залишається однією з кращих у науковій літературі з теорії анизотропних оболонок. Після її опублікування він активно працював як керівник декількох госпдоговірних тем із конструкторським бюро заводу «Автовантажувачів». Під час виконання цих тем він залучав багатьох працівників кафедри до наукової роботи. М. А. Сухорольський добре орієнтувався в інженерних питаннях конструкторської роботи в ГСПКТБ і в конструкторському бюро заводу «Автовантажувачів», вмів вдало змодельовати фізико-механічні процеси у відповідних інженерних конструкціях та описати їх математично, а також удосконалити відомі та розвинути нові методи інженерних розрахунків. У 90-тих роках 20-ого століття М. А. Сухорольський почав активно працювати над математичними проблемами механіки тонкостінних елементів за локальних силових і теплових навантажень. Для вирішення цих проблем він активно почав використовувати та вдосконалювати методи скінчених елементів і граничних інтегральних рівнянь. Підсумком цих досліджень був захист у 2003 році докторської дисертації «Математичні моделі та методи механіки тонкостінних пружних тіл при локальних

навантаженнях», науковим консультантом якої був чл.-кор. НАН України Я. Й. Бурак. На основі отриманих у цій дисертації наукових результатів у 2007 р. у співавторстві з Я. Й. Бураком та Ю. К. Рудавським опубліковано наукову монографію «Аналітична механіка локальнонавантажених оболонок». Для побудови функцій Гріна для отримання фундаментальних розв'язків у теорії локально навантажених оболонок М. А. Сухорольський зіткнувся з проблемою підсумовування погано збіжних і розбіжних функціональних рядів, яку успішно вирішив. У результаті у 2010 р. опубліковано монографію «Функціональні послідовності та ряди», в якій розвинуто підхід до побудови узагальнених методів підсумовування рядів та узагальнених розв'язків задач математичної фізики.

Наукові інтереси професора М. Сухорольського були спрямовані на дослідження узагальнених методів підсумовування тригонометричних і степеневих рядів, узагальнених розв'язків Фур'є крайових задач у розумінні слабкої збіжності, побудову математичних методів для розрахунку напруженодеформівного стану тонкостінних пружних тіл, побудову математичних моделей локального навантаження тонкостінних тіл, методу граничних інтегральних рівнянь в застосуванні до статичних і динамічних задач теорії оболонок, контактних задач теорії оболонок, розвиток методів апроксимації в комплексній області для побудови розв'язків задач математичної фізики.

Поряд із науковою роботою М. А. Сухорольський не менш активно працював над створенням нових навчальних посібників і методичних розробок із відповідних розділів вищої математики, був співавтором електронних навчальних курсів. За його співавторства опубліковано навчальні посібники: «Рівняння математичної фізики. Узагальнені розв'язки крайових задач», «Збірник задач з математичного аналізу. Ч. 1», «Практикум з елементарної математики. Ч. 1, 2», «Практикум та задачі з математичного аналізу». Загалом науковий доробок професора М. А. Сухорольського складає понад 250 наукових публікацій.

Поряд з науковою та педагогічною роботою професор Сухорольський багато часу віддавав також науково-організаційній роботі. Виконував обов'язки заступника редактора фахового видання «Вісник Національного університету «Львівська політехніка» та був членом редколегій періодичних наукових збірників «Фізико-математичне моделювання та інформаційні технології» та «Mathematical Modeling and Computing». Він був активним членом Наукового товариства ім. Т. Шевченка, рецензував наукові статті у вказаних наукових виданнях.

Наукові здобутки професора М. А. Сухорольського відкривають перспективу подальших досліджень у розвинутих ним наукових напрямках, а його наукові публікації, монографії та навчальні посібники стали базовими для наступних поколінь науковців, педагогів, аспірантів, магістрів і студентів.

Професор М. А. Сухорольський назавжди залишиться в історії Національного університету «Львівська політехніка», як вчений і педагог.

Редколегія збірника "Фізико-математичного моделювання та інформаційні технології" та колектив Центру математичного моделювання Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України.